

Liikenne- ja viestintävaliokunta 10.10.2025

Eveliina Hernesniemi

Verkko- ja palveluosasto, liikenne- ja viestintäministeriö

Hallituksen esitys eduskunnalle kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Norjan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja eräksi muiksi laeiksi (HE 134/2025 vp)

Yleistä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyy kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Norjan kanssa 13.3.2025 tehdyn sopimuksen.

Sopimuksen tavoitteena on mahdollistaa Suomen ja Norjan välinen kansainvälinen taksiliikenne. Lisäksi tavoitteena kehittää Suomen ja Norjan pohjoista raja-aluetta, poistaa rajaesteitä ja kehittää raja-alueen yrittäjyyttä, työllisyyttä, matkailua ja paikallisväestön hyvinvointia laillistamalla alueella jo harjoitettu kansainvälinen taksiliikenne. Ilman kansainvälistä taksiliikennesopimusta rajat ylittävän taksiliikenteen harjoittaminen on tosiasiassa kiellettyä, ja maiden viranomaiset voivat antaa siitä seuraamuksia taksitoimijoille oman maansa lainsäädännön nojalla. Kesästä 2023 lähtien valvovat viranomaiset Norjan puolella ovatkin kiinnittäneet enemmän huomiota kansainväliseen taksiliikenteeseen, ja valvontaa on kohdistettu suomalaisiin takseihin, jotka ovat voineet saada sakkoja ajaessaan kyytejä Norjan puolella.

Suomen ja Norjan välillä harjoitettava taksiliikenne on ollut pääasiassa matkailuun painottuvaa liikennettä pohjoisen rajaseuduilla ja eri turistikohteissa. Liikennettä on harjoitettu esimerkiksi pohjoisen suosittujen retkeilykohteiden, hotellien ja Norjan puolella sijaitsevien lentokenttien välillä. Toisaalta osa kyydeistä on ollut paikallisten asukkaiden asiointimatkoja rajan toiselle puolelle. Paikallisilta yrittäjiltä saatujen tietojen mukaan raja-alueella harjoitettu liikenne on epäselvän sopimustilanteen vuoksi ollut viime aikoina jossain määrin aiempaa rauhallisempaa. Raja-alueen liikenne on merkityksellistä paikalliselle väestölle, yrittäjyydelle sekä alueen matkailuelinkeinolle.

Suomi on jo aikaisemmin solminut vastaavan sopimuksen Ruotsin kanssa.

Keskeiset sopimusmääräykset

Sopimuksen lähtökohta on, että sen alaista liikennettä voivat harjoittaa sellaiset toimijat, jotka kansallisestikin harjoittavat taksiliikennettä (pl. poikkeus suomalaisille matkailupalveluyrityksille, jota ei ole sisällytetty sopimukseen).

Sopimus sisältää määräykset taksirytysten velvollisuuksista ja siitä, miten taksiliikennettä saa harjoittaa ja miten sitä ei saa harjoittaa.

Sopimuksen mukaan Suomen tai Norjan alueelle sijoittunut taksiryitys voi kuljettaa matkustajia kotimaastaan toiseen sopimusvaltioon. Yritys voi ottaa matkustajia kyytiin toisesta sopimusvaltiosta ja kuljettaa heidät takaisin kotimaahansa, jos kuljetus on tilattu ennakoon. Sopimus sallii myös kuljetukset toisen maan kautta kolmanteen valtioon, kunhan matkalla ei oteta kyytiin uusia asiakkaita. Kiellettyä on harjoittaa taksiliikennettä toisen osapuolen alueella kahden tai useamman paikan välillä (kabotaasi) sekä liikennöinti toisen osapuolen alueelta kolmanteen maahan ja päinvastoin.

Lisäksi sopimus sisältää määräykset tiedonvaihdesta viranomaisten kesken sekä tarvittavista asiakirjoista, verotuksesta ja riitojen ratkaisusta. Sopimuksessa edellytetään, että toimivaltainen viranomainen ryhtyy toimenpiteisiin sopimusta rikkonutta taksiryitystä kohtaan.

Lakiehdotus kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevasta Norjan kanssa tehdystä sopimuksesta

Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevasta Norjan kanssa tehdystä sopimuksesta. Lakiehdotus täydentää sopimusta. Ehdotetussa laissa säädettäisiin tarkemmin suomalaisten taksiryitysten velvollisuuksista, kuten velvollisuudesta valita asiakkaan kannalta edullisin ja tarkoituksenmukaisin reitti ja noudattaa liikennepalvelulain säännöistä taksimatkasta kerättävistä tiedoista. Laissa säädettäisiin myös seuraamuksista, joita sopimuksen vastaisesta liikenteestä voitaisiin määrätä. Sopimuksen vastaisesta liikenteestä voitaisiin tuomita sakkoon tai enintään 6 kuukauden vankeusrangaistukseen. Mikäli kuljettajalla ei ole sopimuksessa vaadittuja asiakirjoja, mahdollista on kuljetuksen keskeyttäminen tai liikennevirhemaksun määrääminen. Myös taksiliikenteen harjoittamiseen oikeuttavan luvan peruuttaminen on mahdollista, jos liikennettä on harjoitettu sopimuksen vastaisesti.

Muut lakiehdotukset

Ehdotukseen sisältyy myös muita lakimuutoksia. Sopimuksen soveltamisen kannalta tarpeellisia ja muita teknisiä muutoksia tehtäisiin myös tieliikennelakiin ja sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtävät muutokset tehdään, jotta liikennevirhemaksun määrääminen asiakirjarikkomuksesta olisi mahdollista. Tieliikennelakia tarkennetaan, jotta Suomen alueella tapahtuneista sopimusrikkomuksista voidaan ilmoittaa norjalaisille viranomaisille. Tämä tarkennus koskisi myös Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen sopimusrikkomuksia. Lisäksi tieliikennelakiin tehtäisiin sopimukseen liittymätön tekninen tarkennus.

Kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetusta laista ehdotetaan kumottavan kaksi pykälää tarpeettomina. Norjan kanssa tehtyä sopimusta koskevan esityksen valmistelun yhteydessä tunnistettiin, että Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeutta koskeva pykälä ei ole käytännössä sovellettavissa. Samalla kumottaisiin myös verotusta koskeva pykälä.

Esityksen vaikutukset

Esitys edistää taksien saatavuutta rajaseuduilla ja helpottaa väestön liikkumista rajan molemmin puolin eri tarkoituksia varten, kuten matkailu-, retkeily- tai asiointisyistä. Alueella harjoitettavan taksiliikenteen turvaamisella olisi positiivisia taloudellisia vaikutuksia raja-alueella Pohjois-Lapissa toimiville suomalaisille taksiliikenteen harjoittajille. Esitys edistäisi myös alueen elinkeinoelämän edellytyksiä yleisesti.

Esityksellä olisi vaikutusta raja-alueen tulli-, rajavartio- ja poliisiviranomaisten työhön näille viranomaisille esitettyjen valvontatehtävien vuoksi. Esityksen arvioidaan aiheuttavan vähäistä lisätyötä myös syyttäjälle, tuomioistuinlaitokselle ja poliisille, joiden tulee ilmoittaa sopimusrikkomuksia koskevista päätöksistä, sekä Liikenne- ja viestintävirastolle, joka ilmoittaisi ne norjalaisille viranomaisille. Vähäisiä vaikutuksia aiheutuisi myös Oikeusrekisterikeskukselle, joka huolehtisi esitetyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta, ja jonka järjestelmien kautta syyttäjä ja tuomioistuimet ilmoittaisivat tiedot rikoksista ja rikkomuksista.

Voimaantulo

Sopimuksen mukaan osapuolet ilmoittavat toisilleen diplomaattiteitse, kun ne ovat täyttäneet sopimuksen voimaantulon edellyttämät asianomaisen valtion kansalliset vaatimukset. Suomen osalta tämä tarkoittaa perustuslain vaatimusten mukaisesti eduskunnan ja tasavallan presidentin hyväksyntää sopimukselle. Sopimus tulee voimaan 30 päivän kuluttua siitä, kun Suomi on ilmoittanut Norjalle täyttäneensä kansalliset vaatimukset, ja Norja on kuitannut ilmoituksen vastaanotetuksi. Sopimuksen ja lakien (siltä osin, kuin ne liittyvät sopimukseen) voimaantulosta annetaan vielä erikseen valtioneuvoston asetus.